

TJÄNSTESKRIVELSE

2018-02-05

Utbildningskontoret

Utbildningsnämnden

Gymnasiets introduktionsprogram, översyn inför höstterminen 2018

Dnr: UN 18/15

Sammanfattning av ärendet

Bakgrund

Introduktionsprogrammen inom gymnasieskolan är för elever som inte är behöriga till nationellt program. Av Södertäljes samtliga elever går ca 17 % på ett introduktionsprogram. Av eleverna i våra egna gymnasieskolor gick i oktober 2017 ca 37 % eller 495 elever på ett introduktionsprogram. Det största enskilda introduktionsprogrammet på våra kommunala gymnasieskolor är språkintröduktion där nyanlända elever i åldrarna 16-19 år påbörjar sin skolgång när de kommer till Sverige. Därefter kommer det individuella alternativet.

Introduktionsprogram från och med hösten 2018

Verksamhetschefen för gymnasieskolan har genomfört en översyn av introduktionsprogrammen på våra gymnasieskolor och konstaterat att det i nuläget finns otydligheter i utformning av programmen och vilka elever våra respektive introduktionsprogram är avsedda för. Därför har en ”plan för utbildningar på introduktionsprogram” utarbetats som tydliggör omfattning, innehåll och målgrupp för introduktionsprogrammen. Planen föreslås gälla från och med höstterminen 2018. Planen finns i bifogad bilaga. Målsättningen med översynen är att i större utstäckning samla kompetens för elevgrupperna på de olika programmen och dess inriktningar.

Sammanfattningsvis innebär översynen att

- Språkintröduktion samlas på Morabergs studiecentrum jämfört med nuvarande lösning där språkintröduktion anordnas vid Wendela Hebbegymnasiet under elevens första tid (ca två terminer) och därefter har de flesta eleverna fortsatt på det individuella alternativet på Morabergs studiecentrum.
- Individuella alternativet samlas på Täljegymnasiet jämfört med att det idag anordnas på Täljegymnasiet, Wendela Hebbegymnasiet samt Morabergs studiecentrum.
- Preparandutbildning anordnas på Tälje- och Wendela Hebbegymnasiet jämfört med att det för närvarande ges på Morabergs studiecentrum och Wendela Hebbegymnasiet.
- Yrkesintröduktion anordnas liksom för närvarande på Torekällgymnasiet samt Morabergs studiecentrum.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2018-02-05 Gymnasieskolans introduktionsprogram, översyn inför höstterminen 2018

PM Utveckling av introduktionsprogrammen i gymnasieskolan

Plan för utbildningar på introduktionsprogram, läsåret 2018/2019

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

I en jämförelse med kommuner i vår närhet framkommer att våra programbidrag för språkintröduktion och viss utsträckning yrkesintröduktion samt preparandutbildningen är lägre. Det har också upplevts av skolorna att det är svårt att bedriva en ändamålsenlig undervisning av tillräcklig kvalitet. Därför har även den ekonomiska ersättningen i form av programbidragen setts över. Nedan föreslås förändrade interna platsbidrag för introduktionsprogrammen:

	Nuvarande programbidrag	Förslag till programbidrag HT 2018
Språkintröduktion	87 187	125 000
Språkintröduktion särskilda behov	156 354	156 354
Yrkesintröduktion	76 957	Yrkesprogram + 10 000 kr 75 767-109 459
Yrkesintröduktion särskilda behov	-	156 354
Individuellt alternativ	156 354	106 354
Individuellt alternativ särskilda behov	156 354	156 354
Preparandutbildning Tilläggsbidrag utbetalas under första läsåret	64 810	Högskoleförb program + 10 000 kr per grundskoleämne (max tre ämnen) 71 181-119 983

Med utgångspunkt från elevantalet och fördelningen på introduktionsprogrammen i oktober 2017 och ett antagande om konsekvenserna av föreslagna förändringar samt förändrade programbidrag skulle årliga kostnaderna öka med ca 3 500 tkr jämfört med nuvarande programbidrag. Kostnadsökningen finansieras med intäkter från asylbidraget då huvuddelen av merkostnaden i huvudsak avser språkintröduktion och är kopplad till nyanlända elever.

Vid köp av platser för introduktionsprogrammen från andra kommuner samt från fristående gymnasieskolor ska ersättningen fastställas utifrån respektive elevs individuella studieplan. Det är verksamhetschef för gymnasiet som godkänner att eleverna får studera aktuella program vid andra huvudmäns skolor och avtalar om ersättningen.

Kontorets förslag till utbildningsnämnden:

Utbildningsnämnden beslutar

1. Godkänna ”Plan för utbildningar på introduktionsprogram”
2. Godkänna föreslagna interna programbidrag för introduktionsprogrammen och dess inriktningar att gälla från och med höstterminen 2018.

Monica Sonde

Utbildningsdirektör

Handläggare: Lena Henlöv

Ledningsstrateg

Staben

Telefon (direkt): 08-523 022 02

E-post: lena.henlov@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Verksamhetschef gymnasiet, UK

Verksamhetscontroller gymnasiet, UK

PM | 2018-02-05

Utveckling av introduktionsprogrammen i gymnasieskolan

Organisation och ekonomi

Lena Henlöv
Ledningsstrateg
Staben
Telefon (direkt): 08-523 022 02
E-post: lena.henlov@sodertalje.se

Innehållsförteckning

1.	Inledning och bakgrund	3
1.1	Inledning	3
1.2	Bakgrund	4
2.	Mål och syfte.....	5
2.1	Målbild	5
2.2	Syfte.....	5
3.	Introduktionsprogrammets nuvarande organisation.....	5
3.1	Preparandutbildning	5
3.2	Programinriktat individuellt val	6
3.3	Yrkesintroduktion.....	6
3.4	Individuellt alternativ	6
3.5	Språkintröduktion	6
4.	Förslag till ny organisation för introduktionsprogrammen	6
4.1	Inledning.....	6
4.2	Preparandutbildning	6
4.3	Programinriktat individuellt val	6
4.4	Yrkesintroduktion.....	7
4.5	Individuellt alternativ	7
4.6	Språkintröduktion	7
4.7	Fördelar förändringen för introduktionsprogrammen	7
5.	Introduktionsprogrammets ekonomi	8
5.1	Inledning.....	8
5.2	Nuvarande programbidrag.....	8
5.3	Förslag till förändrade programbidrag	9
6.	Risker och konsekvenser.....	10
6.1	Inledning.....	10
6.2	Övergripande riskanalys.....	10
6.3	Åtgärder.....	10

1. Inledning och bakgrund

1.1 Inledning

I Södertälje (folkbokförda) finns knappt 3 700 elever som går på gymnasieskolan. Nedan redovisas utvecklingen av antalet elever och fördelningen mellan olika huvudmän (gäller 15 oktober resp år):

	2015	2016	2017
Totalt antal elever	3 483	3 646	3 663
Varav egna skolor	1 195	1 266	1 081
Varav annan kommun	1 104	1 213	1 251
Varav fristående	1 187	1 167	1 331

Av dessa går ca 600 elever på ett introduktionsprogram. Elever som inte är behöriga att söka till ett nationellt program kan antas till ett introduktionsprogram. Nedan redovisas utvecklingen av antalet elever på introduktionsprogram och fördelningen mellan olika huvudmän:

	2015	2016	2017
Totalt antal elever	631	718	609
Varav egna skolor	480	572	436
Varav annan kommun	29	37	39
Varav fristående	122	109	134

Som framgår av tabellen ovan går de allra flesta av elever på introduktionsprogram i våra egna skolor. På fristående gymnasieskolor och gymnasieskolor i andra kommuner finns i huvudsak elever som går på programinriktat individuellt val. Där finns tydliga behörighetkrav när det gäller betyg, vilket innebär att eleverna har möjlighet att söka de utbildningar som finns på samma villkor som till nationellt program. Ett större antal finns också på yrkesintroduktion.

På våra egna gymnasieskolor går drygt 1 300 elever. Eleverna är fördelade på de olika programmen enligt nedan:

	2015	2016	2017
Totalt antal elever	1 481	1 500	1 339
Varav introduktionsprogram	603	626	495
Varav yrkesprogram	201	162	137
Varav Högskoleförberedande program	677	712	707

Som framgår av tabellen ovan går ca 495 elever på ett introduktionsprogram på våra gymnasieskolor, varav 59 elever är folkbokförda i en annan kommun.

	2015	2016	2017
Totalt antal elever	603	626	495
<i>Varav IMPRO, IMPRE</i>	<i>46</i>	<i>33</i>	<i>20</i>
Varav yrkesintroduktion	102	97	83
Varav IMSPR	195	210	123
Varav individuellt alternativ	260	286	269

Som framgår av tabellen ovan så går flest elever på språkintröduktion och individuellt alternativ. Huvuddelen av eleverna på individuellt alternativ är elever som tidigare gått språkintröduktion under ca två terminer men ännu inte är behöriga till nationellt program. Vi har även en stor andel elever på yrkesintroduktion. Även av dessa elever är en stor andel relativt nyanlända.

1.2 Bakgrund

Som framgår av inledningen så är det ett stort antal elever som går på introduktionsprogrammen. Verksamhetschefen för gymnasieskolan har genomfört en översyn av introduktionsprogrammen på våra gymnasieskolor och konstaterat att det i nuläget finns otydligheter i utformning av programmen och vilka elever våra respektive introduktionsprogram är avsedda för. Därför har en ”plan för utbildningar på introduktionsprogram” utarbetats som tydliggör omfattning, innehåll och målgrupp för introduktionsprogrammen. Planen finns i bifogad bilaga.

Vidare har konstaterats att resurserna för språkintröduktion och viss utsträckning yrkesintroduktion inte är tillräckliga för att bedriva en ändamålsenlig undervisning av tillräcklig kvalitet. Därför har även den ekonomiska ersättningen i form av programbidragen setts över.

2. Mål och syfte

2.1 Målbild

Södertäljes kommunala gymnasieskolor ska bli Sverigeledande när det gäller att utveckla undervisningen så att elevers bakgrund får minskad betydelse.

Det innebär för introduktionsprogrammen:

- Kommunens introduktionsprogram har en väl utvecklad undervisning som tillgodoser elevers olika behov.
- Elever utan behörighet till nationellt program ges bättre möjlighet att nå behörighet på kortare tid än idag. Det ska ske genom en för målgruppen sammanhållen utbildning och en riktad studie- och yrkesvägledning.
- Eleverna upplever att de erbjuds en bra utbildning som leder till vidare studier eller arbete.
- Eleverna har en god valkompetens inför framtida val.

2.2 Syfte

Syfte med denna översyn/förändring:

- Arbeta fram en plan för introduktionsprogrammen som beskriver inriktningar och organisation för programmen.
- En tydlig organisation med väl kända rutiner för kartläggning och antagning av elever till introduktionsprogram.
- Sammanhållet individuellt alternativ med tydliga studievägar.
- En sammanhållen språkintröduktion med tydliga studievägar .
- Utveckla och säkra att det finns samlad kompetens för elever med behov av extraordinära stödinsatser.
- Eleverna ska ha tillgång till studie- och yrkesvägledning så att förutsättningar finns för att fatta välgrundade beslut kring sina studie- och yrkesval.

3. Introduktionsprogrammets nuvarande organisation

3.1 Preparandutbildning

Preparandutbildning finns på Wendela Hebbegymnasiet där eleverna läser integrerat med eleverna på nationellt program.

Preparandutbildningen finns också på Morabergs studiecentrum för elever som vill gå vidare till ett nationellt program. Eleverna är i stor utsträckning nyanlända som kommer från språkintröduktion på Wendela Hebbegymnasiet.

3.2 Programinriktat individuellt val

Programinriktat individuellt val finns på Torekällgymnasiet inriktat mot bygg- och anläggning, el och VVS.

3.3 Yrkesintroduktion

Morabergs studiecentrum anordnar yrkesintroduktion mot barn- och fritid, fordon- och transport, Handel, Hantverk samt vård- och omsorg.

Torekällgymnasiet anordnar yrkesintroduktion mot bygg- och anläggning.

3.4 Individuellt alternativ

Wendela Hebbegymnasiet anordnar individuellt alternativ för elever med svårigheter inom kommunikation och samspel, som är i behov av extraordinära stödinsatser. Eleverna kan vara både behöriga och obehöriga till nationellt program.

Täljegymnasiet anordnar individuellt alternativ för elever som saknar de godkända betyg som behövs för behörighet till nationella program.

Morabergs studiecentrum anordnar individuellt alternativ för elever som kommer från språkintröduktion på Wendela Hebbegymnasiet och som inte uppnått en behörighet till nationellt program. De anordnar också individuellt alternativ för ett fåtal andra elever som kompletterar grundskolebetyg och/eller gör praktik.

3.5 Språkintröduktion

Wendela Hebbegymnasiet ansvarar för språkintröduktion för nyanlända elever. Eleverna studerar på språkintröduktion under ca en till två terminer. Här sker kartläggning av elevernas tidigare skolgång. Helt nyanlända elever läser under första terminen svenska som andra språk. Därefter erbjuds följande grundskoleämnen; Svenska som andraspråk, engelska, matematik, idrott och hälsa, musik, bild samt modersmål.

4. Förslag till ny organisation för introduktionsprogrammen

4.1 Inledning

En plan för Södertälje kommuns introduktionsprogram har tagits fram och beslutats av verksamhetschef gymnasiet. Planen bifogas denna rapport och beskriver de olika inriktningarna. Nedan sammanfattas organisationen för introduktionsprogram från och med hösten 2018.

4.2 Preparandutbildning

Preparandutbildning kommer att erbjudas på Täljegymnasiet och Wendela Hebbegymnasiet. Eleverna läser gymnasieämnen tillsammans med eleverna på nationellt program och grundskoleämnen i egen grupp.

4.3 Programinriktat individuellt val

Programinriktat individuellt val kommer även fortsättningsvis att erbjudas på Torekällgymnasiet inriktat mot de yrkesprogram som anordnas på gymnasiet.

4.4 Yrkesintroduktion

Morabergs studiecentrum kommer att anordna yrkesintroduktion inom barn- och fritid, fordon- och transport, handel, hantverk samt vård- och omsorg.

Torekällgymnasiet kommer att anordna yrkesintroduktion inom bygg- och anläggning.

4.5 Individuellt alternativ

Täljegymnasiet kommer att anordna individuellt alternativ för elever som inte har de godkända betyg som behövs för behörighet till nationellt program. Elever som är aktuella för språkintröduktion kan dock inte läsa på individuellt alternativ.

Morabergs studiecentrum anordnar individuellt alternativ för elever som väljer att studera inom det kommunala aktivitetetsansvaret (KAA).

4.6 Språkintröduktion

Språkintröduktion kommer att anordnas på Morabergs studiecentrum. Studierna inleds med en kartläggning och vägledning utifrån elevernas individuella behov. Därefter vägleds eleverna till olika utbildningsvägar utifrån deras målsättning:

- Höskolförberedande program
- Yrkeprogram
- Yrkesintroduktion mot arbete
- Vuxenutbildning eller folkhögskola

Förändringen innebär att fler av de nyanlända eleverna kommer att gå längre tid på språkintröduktion jämfört med i nuvarande organisation. Tidigare har flertalet elever, efter ett två terminers studier språkintröduktion, gått vidare till individuellt alternativ på Morabergs studiecentrum. Ambitionen är att sammanhållen utbildning med tydliga utbildningsvägar ska öka förutsättningarna för att nå behörighet på kortare tid.

4.7 Fördelar förändringen för introduktionsprogrammen

Nedan sammanfattas de fördelar kontoret ser med att anpassa organisationen för introduktionsprogrammen:

- Organisationen av utbildningarna i de kommunala gymnasieskolorna blir tydligare och verksamheterna mer samlade. Språkintröduktion samlas på Morabergs studiecentrum. Individuellt alternativ anordnas vid Täljegymnasiet i samverkan med Foucaultgymnasiet.
- Platser för preparandutbildningen på nationella program ger bl a nyanlända elever en väg till högskoleförberedande utbildning.
- Kompetensen för det individuella alternativet samlas på Täljegymnasiet. Målet är en samlad kompetens för målgruppen. Det innebär också att verksamheten kan samordnas med gymnasiesärskolan på Foucaultgymnasiet. Samordningen ger en större möjlighet att fånga elever inom målgruppen för särskolan och som annars väljer bort gymnasiesärskolan vid fortsatta studier.

5. Introduktionsprogrammets ekonomi

5.1 Inledning

I detta avsnitt om ekonomi omfattas inte programinriktat individuellt val. Ersättningen för programinriktat individuellt val ingår i samverkansavtalets prislista, vilket innebär att priserna inte beslutas av utbildningsnämnden.

5.2 Nuvarande programbidrag

Elever på introduktionsprogram har generellt ett stort behov av stöd då de saknar betyg från grundskolan. Södertälje kommuns programbidrag är för vissa av programmen låg i jämförelse med andra kommuner. Nedan presenteras en jämförelse mellan Södertälje och några andra kommuner i Stockholms län. Beloppen avser 2018 och är kr/elev och år:

Kommun	Språkintröduktion	Yrkesintröduktion	Individuellt alt	Preparand
Södertälje	114 586	101 140	205 489	85 175
Botkyrka	131 325	132 600-258 060	116 688-212 160	107 100
Huddinge	128 912	128 912	128 912-221 898	110 949
Stockholm	128 539-183 260	94 405-256 519	114 833-215 147	113 077

Priserna ovan är inklusive lokaler för att kunna jämföra mellan kommunerna. För språkintröduktion är Södertälje programbidrag lägre än de övriga redovisade kommunerna. Stockholm har två nivåer på sin ersättning, den högre är för elever med stora behov av stödinsatser, t ex analfabeter. För yrkesintröduktion har både Botkyrka och Stockholm ett programbidrag som motsvarar motsvarande yrkesprogramms bidrag med ett tilläggsbelopp för behov av stödinsatser. När det gäller individuellt alternativ så har samtliga kommuner utom Södertälje två eller flera programbidrag beroende på stödbehoven. Även när det gäller preparandutbildningen så ligger Södertäljes programbidrag betydligt lägre än jämförda kommuner.

5.3 Förslag till förändrade programbidrag

För att ha möjlighet att hålla en hög kvalitet på introduktionsprogrammen och mot bakgrund av jämförelsen med närliggande kommuner så föreslås att programbidragen förändras inför höstterminen 2018. Eftersom introduktionsprogrammen i första hand finns i våra egna skolor presenteras de interna programbidragen nedan exklusive lokaler:

	Nuvarande programbidrag	Förslag till programbidrag HT 2018
Språkin introduktion	87 187	125 000
Språkin introduktion särskilda behov	156 354	156 354
Yrkesintroduktion	76 957	Yrkesprogram + 10 000 kr 75 767-109 459
Yrkesintroduktion särskilda behov	-	156 354
Individuellt alternativ	156 354	106 354
Individuellt alternativ särskilda behov	156 354	156 354
Preparandutbildning Tilläggsbidrag utbetalas under första läsåret	64 810	Högskoleförb program + 10 000 kr per grundskoleämne (max tre ämnen) 71 181-119 983

Antagningarna av elever till inriktningarna med särskilda behov sker i samverkan med Resurscentrum.

De ekonomiska konsekvenserna av förändringen är mycket svåra att beräkna. Det är helt beroende på antalet elever samt vilka introduktionsprogram eleverna går på. Kostnaderna för språkin introduktion kommer att öka till följd av det ökade programbidraget. Det finansieras till stor del av att elever som tidigare varit antagna på individuellt alternativ, med högre programbidrag, i det nya förslaget kommer att vara antagna till språkin introduktion fram till att de antas på nationellt program, preparandutbildning eller yrkesintroduktion. Elever som fyller 20 år och ska fortsätta studera går vidare till Vuxenutbildningen eller folkhögskolor. Men med utgångspunkt från elevantalet och fördelningen på introduktionsprogrammen i oktober 2017 och ett antagande om konsekvenserna av föreslagen förändring samt förändrade programbidrag skulle kostnaderna öka med ca 3 500 tkr jämfört med nuvarande programbidrag.

Kostnadsökningen föreslås finansieras med intäkter från asylbidraget då huvuddelen av merkostnaden avser språkintröduktion och är kopplad till nyanlända elever.

Från och med hösten 2018 kommer endast interna programbidrag för preparandutbildning, språkintröduktion, yrkesintröduktion samt individuellt alternativ att fastställas. Elever vid intröduktionsprogram antas i första hand till våra egna gymnasieskolor. Vid köp av platser för intröduktionsprogrammen från andra kommuner samt från fristående gymnasieskolor ska ersättningen fastställas utifrån respektive elevs individuella studieplan. Det är verksamhetschef för gymnasiet som godkänner att eleverna får studera aktuella program vid andra huvudmäns skolor och avtalar om ersättningen.

6. Risker och konsekvenser

6.1 Inledning

Denna rapport innehåller en riskanalys på övergripande nivå. Varje enhet måste sedan göra en egen lokal riskanalys med åtgärder.

6.2 Övergripande riskanalys

Följande risker har identifierats ur ett övergripande perspektiv:

- Förläggningen av språkintröduktion till Morabergs studiecentrum och individuellt alternativ till Täljegymnasiet ger ekonomiska konsekvenser för Wendela Hebbegymnasiet genom uteblivna elevintäkter. Uteblivna elevintäkter innebär att underlaget för lärartjänster och annan personal minskar.
- Nuvarande elever på individuellt alternativ på Wendela Hebbegymnasiet kan uppleva otrygghet inför flytten till Täljegymnasiet.
- Individuellt alternativ på Täljegymnasiet får fler elever. Elevgruppen kommer också ha andra behov än nuvarande elevgrupp.
- Morabergs studiecentrum får fler elever och därmed också fler personal, vilket påverkar möjligheten att utnyttja lokalerna jämfört med tidigare.

6.3 Åtgärder

För att minska konsekvenserna av ovan risker föreslås följande åtgärder:

- Minskade lednings- och administrationskostnader vid Wendela Hebbegymnasiet för att möta det minskade elevintäkterna. Säkra att alla program finansierar sina egna kostnader.
- Vid Wendela Hebbegymnasiet och Torekällgymnasiet finns många elever vid nationella program med stora behov av stöd. Parallellt med att individuellt alternativ flyttas till Täljegymnasiet byggs ett gemensamt studiecentrum med specialpedagogisk inriktning upp vid dessa skolor.
- Behörig personal vid språkintröduktion/individuellt alternativ på Wendela Hebbe kan erbjuda tjänster vid språkintröduktion vid Morabergs studiecentrum/individuellt alternativ Täljegymnasiet för att motverka övertalighet. Om övertalighet för behörig

personal ändå uppstår finns rutiner för att erbjuda tjänster inom hela kommunens utbildningsverksamhet.

- Kommunikation med berörda lärare och annan personal ska ske kontinuerligt för att motverka oro över arbetssituationen
- Information om förändringarna till elever och vårdnadshavare ska ske i rätt tid för att förebygga oro. Se särskilt kommunikationsplan nedan.
- En plan för introduktionsprogrammen kommer att presenteras för att tydliggöra introduktionsprogrammets innehåll och verksamhet samt dess inriktningar vid respektive skola.
- Översyn av lokalbehovet vid Morabergs studiecentrum.
- Ekonomiska kalkyler och uppföljning sker kontinuerligt för att ha så god framförhållning som möjligt.

Rapport | 2018-01-01

Plan för introduktionsprogrammen

Läsåret 2018/19

Lotten Johansson
Sakkunnig gymnasieantagning/syv
Strategi- och verksamhetsstöd
Telefon (direkt): 08-523 02484
E-post: lotten.johansson@sodertalje.se

Innehållsförteckning

1. Introduktionsprogrammen (IM)	4
1.1 Plan för introduktionsprogrammen	4
1.2 Introduktionsprogrammen	4
1.3 Behörighetskrav till de nationella programmen	4
1.4 Introduktionsprogrammen i Södertälje kommun	5
2. Preparandutbildning	6
2.1 Behörighet	6
2.2 Syfte.....	6
2.3 Längd.....	6
2.4 Organisation	6
2.5 Plats för utbildning	6
2.6 Struktur och upplägg	6
2.7 Elevens utbildning efter ett år	7
2.8 Elevens framtid.....	7
2.9 Språk.....	7
3. Programinriktat individuellt val	8
3.1 Behörighet	8
3.2 Syfte.....	8
3.3 Längd.....	8
3.4 Organisation	8
3.5 Plats för utbildning	8
3.6 Innehåll.....	8
3.7 Struktur och upplägg	8
3.8 Elevens framtid.....	9
3.9 Språk.....	9
4. Yrkesintroduktion	10
4.1 Behörighet	10
4.2 Syfte.....	10
4.3 Längd.....	10
4.4 Innehåll.....	10
4.5 Organisation	10
4.6 Plats för utbildning	10
4.7 Struktur och upplägg	10
4.8 Elevens framtid.....	11
4.9 Språk.....	11
5. Individuellt alternativ	12
5.1 Behörighet	12
5.2 Syfte.....	12
5.3 Längd.....	12
5.4 Innehåll.....	12

5.5	Organisation	12
5.6	Plats för utbildning	12
5.7	Struktur och upplägg	13
5.8	Elevens framtid.....	13
5.9	Språk.....	13
6.	Språkintröduktion	14
6.1	Behörighet	14
6.2	Syfte.....	14
6.3	Längd.....	14
6.4	Innehåll.....	14
6.5	Organisation	14
6.6	Plats för utbildning	14
6.7	Mottagandet.....	15
6.8	Kartläggning av elever	15
6.9	Struktur och upplägg	15
6.10	Elevens framtid.....	16
6.11	Språk.....	16

1. Introduktionsprogrammen (IM)

1.1 Plan för introduktionsprogrammen

Enligt Skollagen¹ ska huvudmannen fastställa en plan för introduktionsprogrammen (IM) som utbildningen ska följa.

Denna plan för introduktionsprogrammen i Södertälje kommun beskriver de olika inriktningarna och organisationen för dessa.

1.2 Introduktionsprogrammen

Introduktionsprogrammen vänder sig till de elever som inte uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan enligt gällande behörighetsregler. Benämningen introduktionsprogram signalerar att utbildningen inom dessa program syftar till förberedelser, eller introduktion, till annan gymnasial utbildning eller till arbetsmarknaden.

Introduktionsprogrammen är;

- Preparandutbildning
- Programinriktat individuellt val
- Yrkesintroduktion
- Individuellt alternativ
- Språkintröduktion

Hemkommunen är skyldig att erbjuda gymnasieutbildning fram till och med det första kalender halvåret det år eleven fyller 20 år. Detta gäller således även för utbildning på introduktionsprogrammen.

Eleven kan inte få en examen från ett introduktionsprogram.

Däremot får eleven studiebevis på den genomförda utbildningen och betyg i de ämnen som avslutats. En annan möjlighet för de elever som inte är behöriga till ett nationellt program är att gå kvar på grundskolan för att uppnå behörighet. Eleven har rätt att gå kvar i grundskolan två år för att på så sätt slutföra utbildningen.

1.3 Behörighetskrav till de nationella programmen

För samtliga nationella program krävs godkända betyg i svenska eller svenska som andra språk, matematik och engelska. Utöver det krävs följande för de olika programmen:

För behörighet till ett yrkesprogram krävs godkända betyg i fem andra valfria ämnen.

För behörighet till det estetiska programmet krävs godkända betyg i nio andra ämnen.

För behörighet till det ekonomiska programmet, humanistiska programmet och samhällsvetenskapsprogrammet krävs godkända betyg i geografi, historia, religionskunskap samhällsvetenskap och fem andra ämnen.

För behörighet till naturvetenskapsprogrammet och tekniska programmet krävs godkända betyg i biologi, fysik, kemi och sex andra ämnen.

¹ 17 kap. 7§ skollagen (2010:800)

1.4 Introduktionsprogrammen i Södertälje kommun

Detta dokument beskriver de olika inriktningarna inom introduktionsprogrammet och organisationen för dessa.

Södertälje kommuns gymnasieskolor ska vara Sverigeledande när det gäller att utveckla undervisningen så att elevers bakgrund får minskad betydelse.

Det innebär för kommunens introduktionsprogram att;

- Introduktionsprogrammet har en väl utvecklad undervisning som tillgodoser elevers olika behov
- Studietiden för elever utan behörighet till nationellt program blir är så tidseffektiv som möjligt utifrån elevens egna förutsättningar
- Eleverna upplever att de erbjuds en bra utbildning som leder till vidare studier eller arbete
- Eleverna har en god valkompetens inför framtida val

Introduktionsprogrammen ska erbjuda en anpassad utbildning avseende studietakt, omfattning och innehåll. Utbildningen ska utgå från elevens förutsättningar och behov. På samtliga introduktionsprogram ska skolan genomföra motivationshöjande insatser såväl individuellt som i grupp.

Samtliga elever har enligt Skollagen² rätt till de professioner som finns inom elevhälsa och till studie- och yrkesvägledning.

2018-02-01

Heléne Rådbrink

Verksamhetschef för Gymnasiet

² 2 kap. 25§ och 29§ skollagen

2. Preparandutbildning

Kommunen är skyldig att erbjuda preparandutbildning.

2.1 Behörighet

Preparandutbildning står öppen för ungdomar som saknar de godkända betyg som krävs för behörighet till alla nationella program.³

2.2 Syfte

Syftet med preparandutbildning är att elever som fullföljt årskurs 9 i grundskolan utan att ha uppnått behörighet till ett visst nationellt program, ska uppnå sådan behörighet.⁴

2.3 Längd

Preparandutbildning ska pågå högst ett år. Om huvudmannen för utbildningen finner att det finns synnerliga skäl, får preparandutbildningen förlängas till två år.⁵

2.4 Organisation

Preparandutbildningen ska utformas för en enskild elev.⁶

Elever som går på programmet läser integrerat med elever som går ett nationellt program. Eleverna läser alla gymnasiekurserna tillsammans med dessa elever och läser grundskoleämnena i egen grupp.

Om elev inte önskar läsa integrerat med nationellt program utan enstaka grundskoleämnen kan utbildningen förläggas till en grundskola.⁷

2.5 Plats för utbildning

Utbildningen erbjuds på Täljegymnasiet och Wendela Hebbegymnasiet.

2.6 Struktur och upplägg

Elever på preparandutbildningen antas till utbildningen kopplat till de nationella gymnasieprogram som erbjuds på respektive gymnasieskola. Eleven läser gymnasiekurserna för det nationella program som eleven valt integrerat med elever som antagits till det nationella programmet. Eleven ska erbjudas anpassat stöd utifrån sina förutsättningar i syfte att gynna elevens utveckling mot målen.

Eleven har under hela sin utbildningstid en mentor. Mentorn kallar eleven och dennes vårdnadshavare till utvecklingssamtal, där den individuella studieplanen följs upp och revideras vid behov. Vid varje samtal ägnas särskild uppmärksamhet åt att tydliggöra elevens kortsiktiga och långsiktiga mål med sin utbildning.

³ 17 kap. 9§ skollagen

⁴ 17 kap. 3§ skollagen

⁵ 17 kap. 5§ skollagen

⁶ 17 kap. 4§ skollagen

⁷ Prop. 2009/10:165, sid 430

2.7 Elevens utbildning efter ett år

Elev som efter ett år inte uppnått utbildningens mål ska få stöd i att övergå till annat introduktionsprogram eller om synnerliga skäl föreligger erbjudas högst ytterligare ett år i preparandutbildningen. Exempel på synnerliga skäl i Södertälje kommun är långvarig sjukdom som förhindrat eleven att studera.

Det är skolans ansvar att varje elev som avslutat ett introduktionsprogram har en plan för, och tillräckliga kunskaper för fortsatt utbildning eller att eleven är redo att etablera sig på arbetsmarknaden.⁸

2.8 Elevens framtid

Skolan ger eleven en god valkompetens inför framtida val genom att:

- Lärare som arbetar med elever på preparandutbildningen gör tydliga kopplingar mellan respektive ämnes kunskapsinnehåll och framtida yrkesliv.
- Studie- och yrkesvägledare ska följa upp elevens individuella studieplan i sitt arbete att vägleda eleven inför fortsatta studier eller yrkesval
- Alla anställda arbetar med att bygga elevers valkompetens, bland annat i mentorssamtalen

2.9 Språk

Skolan erbjuder studiehandledning i flera språk.

⁸ Förordning (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan

3. Programinriktat individuellt val

3.1 Behörighet

Programinriktat individuellt val står öppet för ungdomar som saknar de godkända betyg som krävs för behörighet till ett yrkesprogram, men från grundskolan har godkända betyg i svenska eller svenska som andra språk och i,

- engelska eller matematik samt minst fyra andra ämnen eller
- engelska och matematik samt i minst tre andra ämnen⁹

3.2 Syfte

Syftet med Programinriktat individuellt val är att eleven ska få en utbildning som är inriktad mot ett nationellt yrkesprogram och att eleven så snart som möjligt ska kunna antas till det programmet.¹⁰

3.3 Längd

Längden på utbildning i programinriktat individuellt val regleras inte i några bestämmelser. Utbildningens längd är beroende på varje enskild elevs individuella förutsättningar. Utgångspunkten är att eleven ska bli behörig så snart som möjligt.

3.4 Organisation

Programinriktat individuellt val ska utformas för en grupp elever.¹¹

Utbildningen på programinriktat individuellt val ska vara till något av de yrkesprogram som kommunen erbjuder.

3.5 Plats för utbildning

Utbildningen erbjuds på Torekällgymnasiet.

3.6 Innehåll

Programinriktat individuellt val ska innehålla de grundskoleämnena som en elev inte har godkända betyg i och som krävs för att eleven ska bli behörig till ett yrkesprogram samt kurser som ingår i det nationella programmet eleven valt. Dessutom innehåller utbildningen arbetsplatsförlagt lärande.¹²

3.7 Struktur och upplägg

Elever på programinriktat individuellt val antas till utbildningen kopplat till de nationella gymnasieprogram som erbjuds på gymnasieskolan. Eleven läser gymnasiekurserna för det nationella programmet som eleven valt integrerat med elever som antagits till det nationella programmet. Eleven ska erbjudas anpassat stöd utifrån sina förutsättningar i syfte att gynna elevens utveckling mot målen.

⁹ 17 kap. 10§ skollagen

¹⁰ 17 kap. 3§ skollagen

¹¹ 17 kap. 4§ skollagen

¹² 6 kap. 4§ gymnasieförordningen

Arbetsplatsförlagt lärande (APL) ingår i den utsträckning som det förekommer i de kurser som den genomförs för elever i nationella program.

Eleven har under hela sin utbildningstid en mentor. Mentorn kallar eleven och dennes vårdnadshavare till utvecklingssamtal, där den individuella studieplanen följs upp och revideras vid behov. Vid varje samtal ägnas särskild uppmärksamhet åt att tydliggöra elevens kortsiktiga och långsiktiga mål med sin utbildning.

3.8 Elevens framtid

Om eleven inte uppnått utbildningens mål att bli godkänd i de grundskoleämnena som behövs för att antas till ett nationellt yrkesprogram inför år 2 genomförs ett uppföljande samtal med eleven om möjliga orsaker. Samtalet syftar till att komma fram till om eleven ska föreslås söka till ett annat introduktionsprogram eller vara kvar på samma program. Det är skolans ansvar att varje elev som avslutat ett introduktionsprogram har en plan för, och tillräckliga kunskaper för fortsatt utbildning eller att eleven är redo att etablera sig på arbetsmarknaden.¹³

Skolan ger eleven en god valkompetens inför framtida val genom att:

- Lärare som arbetar med elever på programinriktat individuellt val gör tydliga kopplingar mellan respektive ämnes kunskapsinnehåll och framtida yrkesliv.
- Studie- och yrkesvägledare ska följa upp elevens individuella studieplan i sitt arbete att vägleda eleven inför fortsatta studier eller yrkesval
- Alla anställda arbetar med att bygga elevers valkompetens, bland annat i mentorssamtalen

3.9 Språk

Skolan erbjuder studiehandledning i flera språk.

¹³ Förordning (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan

4. Yrkesintroduktion

Kommunen är skyldig att erbjuda yrkesintroduktion

4.1 Behörighet

Yrkesintroduktion står öppen för ungdomar som saknar de godkända betyg som krävs för behörighet till ett yrkesprogram. Det står dock inte öppet för nyanlända ungdomar som ska erbjudas språkintröduktion. Om huvudman för utbildningen finner att det finns synnerliga skäl, får ungdomar som uppfyller behörighetskraven för ett yrkesprogram tas emot till yrkesintroduktion (Skollagen 2010:800, 17 kap. 11§).

4.2 Syfte

Syftet med yrkesintroduktion är att eleven ska få en yrkesinriktad utbildning som underlättar för eleven att etablera sig på arbetsmarknaden eller som leder till studier på ett yrkesprogram.¹⁴

4.3 Längd

Längden på utbildning yrkesintroduktion regleras inte i några bestämmelser. Utbildningens längd är beroende på varje enskild elevs individuella förutsättningar samt hur respektive yrkesintroduktionsinriktning är organiserad.

4.4 Innehåll

Yrkesintroduktion ska i huvudsak innehålla yrkesinriktad utbildning. Den får innehålla hela eller delar av kurser i karaktärsämnen och i gymnasiegemensamma ämnen som ingår i gymnasieskolans nationella yrkesprogram eller annan yrkesinriktad utbildning. Utbildningen ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande eller praktik.

Yrkesintroduktion får också innehålla grundskoleämnen som eleven inte har godkända betyg i. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling får ingå i utbildningen (Gymnasieförordningen 6 kap. 5§).

4.5 Organisation

Yrkesintroduktion får utformas för en grupp elever eller för en enskild elev (2010:800, 17 kap. 4§). Yrkesintroduktion erbjuder en flexibel och anpassad utbildning där eleven kan erbjudas olika studietakt och innehåll utifrån elevens förutsättningar, behov och mål på kort såväl som lång sikt.

4.6 Plats för utbildning

Utbildningen förläggs till Torekällgymnasiet och Morabergs studiecenter.

4.7 Struktur och upplägg

Utifrån elevens förutsättningar görs en individuell bedömning av vilka hela eller delar av karaktärsämnen i gymnasieskolans nationella program som eleven kan genomföra alternativt yrkesinriktad utbildning som inte finns i gymnasieskolans karaktärsämnen. Likaså görs en individuell bedömning av i vilken omfattning eleven ska genomföra praktik.

¹⁴ 17 kap. 3§ skollagen

Utbildningens övergripande struktur är ämnesstudier i grundskoleämnena och praktik. Eleverna som går yrkesintroduktion bildar en klass utifrån sin inriktning.

Eleven har under hela sin utbildningstid en mentor. Mentorn kallar eleven och dennes vårdnadshavare till utvecklingssamtal, där den individuella studieplanen följs upp och revideras vid behov. Vid varje samtal ägnas särskild uppmärksamhet åt att tydliggöra elevens kortsiktiga och långsiktiga mål med sin utbildning.

4.8 Elevens framtid

Det är skolans ansvar att varje elev som avslutat ett introduktionsprogram har en plan för, och tillräckliga kunskaper för fortsatt utbildning eller att eleven är redo att etablera sig på arbetsmarknaden.¹⁵

Skolan ger eleven en god valkompetens inför framtida val genom att:

Lärare som arbetar med elever på yrkesintroduktion gör tydliga kopplingar mellan respektive ämnes kunskapsinnehåll och framtida yrkesliv.

Studie- och yrkesvägledare ska följa upp elevens individuella studieplan i sitt arbete att vägleda eleven inför fortsatta studier eller yrkesval

Alla anställda arbetar med att bygga elevers valkompetens, bland annat i mentorssamtalen

4.9 Språk

Skolan erbjuder studiehandledning i flera språk.

¹⁵ Förordning (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan

5. Individuellt alternativ

Kommunen är skyldig att erbjuda individuellt alternativ

5.1 Behörighet

Individuellt alternativ står öppet för ungdomar som saknar de godkända betyg som krävs för behörighet till ett yrkesprogram.

Om huvudman för utbildningen finner att det finns synnerliga skäl, får ungdomar som uppfyller behörighetskraven för ett yrkesprogram tas emot till individuellt alternativ (Skollagen 2010:800, 17 kap. 11§).

Det är möjligt för elever som gått i grundsärskolan att söka individuellt alternativ om det är vad de vill. Dock erbjuds inte en sådan utbildning om det med hänsyn till elevens bästa finns synnerliga skäl att inte göra det.

Antagning till IA Södertälje sker i samverkan med Resurscentrum.

5.2 Syfte

Syftet med individuellt alternativ är att eleverna ska gå vidare till yrkesintroduktion, annan fortsatt utbildning eller börja arbeta.¹⁶

Individuellt alternativ vänder sig till elever som endast har ett fåtal eller inga betyg från grundskolan och som bedöms vara i behov av extraordinära stödinsatser för sitt lärande.

Eleverna kan ha svårigheter med samspel och kommunikation och/eller mycket långsamt och komplicerat lärande.

5.3 Längd

Längden på utbildningen på individuellt alternativ regleras inte i några bestämmelser. Utbildningens längd är beroende på varje enskild elevs individuella förutsättningar.

5.4 Innehåll

Individuellt alternativ ska utformas utifrån elevens behov och förutsättningar. Utbildningen får innehålla grundskoleämnen som eleven inte har godkända betyg i och hela eller delar av kurser i karaktärsämnen och i gymnasiegemensamma ämnen. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling får ingå i utbildningen (Gymnasieförordningen 6 kap. 5§).

5.5 Organisation

Individuellt alternativ utformas för en enskild elev (2010:800, 17 kap. 4§). Eleven ska erbjudas en flexibel och anpassad utbildning där eleven kan erbjudas olika studietakt och innehåll utifrån elevens förutsättningar, behov och mål på kort såväl som lång sikt.

5.6 Plats för utbildning

Utbildningen förläggs till Täljegymnasiet.

¹⁶ 17 kap. 3§ skollagen

5.7 Struktur och upplägg

Utbildningens övergripande struktur är ämnesstudier i grundskoleämnena. Likaså görs en individuell bedömning av i vilken omfattning eleven ska genomföra praktik.

På individuellt alternativ ägnas del av utbildningstiden åt andra insatser än undervisning som är gemensamma för elevens kunskapsutveckling.

Elever på individuellt alternativ utgör klassliknande grupper utifrån behov och förutsättningar.

Eleven har under hela sin utbildningstid en mentor. Mentorn kallar eleven och dennes vårdnadshavare till utvecklingssamtal, där den individuella studieplanen följs upp och revideras vid behov. Vid varje samtal ägnas särskild uppmärksamhet åt att tydliggöra elevens kortsiktiga och långsiktiga mål med sin utbildning.

5.8 Elevens framtid

Det är skolans ansvar att varje elev som avslutat ett introduktionsprogram har en plan för, och tillräckliga kunskaper för fortsatt utbildning eller att eleven är redo att etablera sig på arbetsmarknaden.¹⁷

Skolan ger eleven en god valkompetens inför framtida val genom att:

- Lärare som arbetar med elever på individuellt alternativ gör tydliga kopplingar mellan respektive ämnes kunskapsinnehåll och framtida yrkesliv.
- Studie- och yrkesvägledare ska följa upp elevens individuella studieplan i sitt arbete att vägleda eleven inför fortsatta studier eller yrkesval
- Alla anställda arbetar med att bygga elevers valkompetens, bland annat i mentorssamtalen

5.9 Språk

Skolan erbjuder studiehandledning i flera språk.

¹⁷ Förordning (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan

6. Språkintröduktion

Kommunen är skyldig att erbjuda språkintröduktion.

6.1 Behörighet

Språkintröduktion står öppet för nyanlända ungdomar som saknar de godkända betyg som krävs för behörighet till ett yrkesprogram och som behöver en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket för att gå vidare i gymnasieskolan eller annan utbildning. Om huvudman för utbildningen finner att det finns synnerliga skäl, får ungdomar som uppfyller behörighetskraven för ett yrkesprogram tas emot till språkintröduktion (Skollagen 2010:800, 17 kap. 11§).

6.2 Syfte

Syftet med språkintröduktion är att ge ungdomar som nyligen anlät till Sverige en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket för att de ska kunna gå vidare i gymnasieskolan eller annan utbildning.

6.3 Längd

Utbildningens längd regleras indirekt genom gymnasieförordningen 6 kap. 7§: ”Inför mottagandet av en elev till språkintröduktion ska huvudmannen i god tid göra en bedömning av elevens språkkunskaper. Huvudmannen ska fortlöpande bedöma elevens kunskapsutveckling i övriga ämnen för att eleven så snart som möjligt ska komma vidare i sin utbildning”.

Utbildningens längd kommer därför att vara beroende av elevens individuella förutsättningar och mål vilket i sin tur innebär att eleverna går olika lång tid i utbildningen.

6.4 Innehåll

Språkintröduktionens ska innehålla undervisning i grundskolämnena svenska och svenska som andra språk. I övrigt ska språkintröduktionen utformas utifrån den bedömning som ska göras enligt gymnasieförordningen 7§ och innehålla de ämnen och kurser som eleven behöver för sin fortsatta utbildning. Utbildningen får innehålla grundskoleämnen som eleven inte har godkända betyg i och kurser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling (Gymnasieförordningen 6 kap. 8§).

Den inledande kartläggningen är utgångspunkt för elevens studietakt, omfattning och innehåll.

6.5 Organisation

Språkintröduktion utformas för en enskild elev (2010:800, 17 kap. 4§). Eleven ska erbjudas en flexibel och anpassad utbildning där eleven kan erbjudas olika studietakt och innehåll utifrån elevens förutsättningar, behov och mål på kort såväl som lång sikt.

Språkintröduktion erbjuds under hela skolåret, höst- och vårtermin med möjlighet till lovskola under de flesta loven.

6.6 Plats för utbildning

Utbildningen förläggs till Morabergs studiecenter.

6.7 Mottagandet

De allmänna råden för mottagande av nyanlända elever (Skolverket) pekar på vikten av att skolan har en etablerad organisation för mottagandet av nyanlända elever.

Skolan ska erbjuda skolstart inom högst en månad efter det att eleven registrerats som sökande.

Elev med vårdnadshavare eller god man bjuds in till skolan för välkomstsamtal. Syftet med mötet är att tidigt skapa en trygg och god relation samt inleda planerandet av elevens studier och målsättningen med dessa.

6.8 Kartläggning av elever

Skolan kartlägger elevens bakgrund i följande avseenden:

- Tidigare skolgång
- Modersmål
- Svenska (muntlig samt läs- och skrivfärdigheter)
- Andra språk
- Eventuell arbetserfarenhet
- Livserfarenhet
- Hälsa
- Annat

I anslutning till skolstart genomförs en inledande kartläggning av elevens språkkunskaper och andra kunskaper. Om möjligt genomförs kartläggningen på elevens starkaste språk. Vid detta samtal tydliggörs elevens skolbakgrund samtidigt som eleven ges möjlighet att visa sina styrkor och förmågor. Information om kartläggningen överförs från de lärare som genomför den inledande kartläggningen till dem som ska undervisa eleven. Skolverkets kartläggningsmaterial för grundskolan steg II och III används.

6.9 Struktur och upplägg

Utbildningens övergripande struktur är ämnesstudier i grundskoleämnena.

Elever på språkintröduktion utgör klassliknande grupper utifrån behov och förutsättningar.

Utbildningen bedrivs som heltidsstudier med minst 20 undervisningstimmar per vecka.

Eleven har under hela sin utbildningstid en mentor. Mentorn kallar eleven och dennes vårdnadshavare till utvecklingssamtal, där den individuella studieplanen följs upp och revideras vid behov. Vid varje samtal ägnas särskild uppmärksamhet åt att tydliggöra elevens kortsiktiga och långsiktiga mål med sin utbildning.

Elevhälsan deltar med sin kompetens utifrån elevens behov. Språkintröduktionen har kurator, skolsköterska, och studie- och yrkesvägledare som alla arbetar för att ge de bästa förutsättningarna att arbeta främjande och förebyggande. Elevhälsan arbetar såväl med enskilda elever som med grupper och klasser. Eleven har tillgång till skolläkare och psykolog.

På språkintröduktionen vägleds eleverna mot olika spår utifrån elevens målsättning med sina studier. De olika spåren kan enklast beskrivas som;

- Studier mot högskoleförberedande program

- Studier mot yrkesprogram
- Studier på yrkesintroduktion mot arbete
- Studier mot vuxenutbildning eller folkhögskola

6.10 Elevens framtid

Morabergs studiecentrum ska samarbeta med kommunens övriga gymnasieskolor, vuxenutbildning samt andra utbildningsaktörer för att öka elevernas kunskap och intresse för studier och olika yrken. Samarbete ska också ske med arbetslivet så att eleverna ges en möjlighet till bred vägledning inför sitt framtida karriärval.

Skolan ger eleven en god valkompetens inför framtida val genom att:

Lärare som arbetar med elever på språkintröduktion gör tydliga kopplingar mellan respektive ämnes kunskapsinnehåll och framtida yrkesliv.

Studie- och yrkesvägledare ska följa upp elevens individuella studieplan i sitt arbete att vägleda eleven inför fortsatta studier eller yrkesval

Alla anställda arbetar med att bygga elevers valkompetens, bland annat i mentorssamtalen

6.11 Språk

Skolan erbjuder studiehandledning i flera språk.